

Utlåtande 2009:156 RIII (Dnr 311-688/2009)

Vinterträdgård vid kvarteret Brovakten

Motion av Cecilia Obermüller (mp) (2009:11)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Motion (2009:11) av Cecilia Obermüller (mp) om Vinterträdgård vid kvarteret Brovakten anses besvarad med hänvisning till vad föredragande borgarråd anför i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Kristina Alvendal anför följande.

Ärendet

I en motion (2009:11) föreslår Cecilia Obermüller (mp) att staden ska utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård i parkområdet mellan höghusen i kvarteret Brovakten.

Motionären anser att en vinterträdgård skulle tillföra kvaliteter till projektet då den park som planeras idag kommer att vara belägen delvis under Essingeleden och utformas på sådant sätt att den fungerar mer som en passage än som vistelseplats.

Motionären framhåller att Kungsholmen idag har ett sammanhängande stråk av parker som staden bör bygga vidare på för att skapa goda livsmiljöer för dem som kommer att bo och leva inom området. En vinterträdgård skulle, enligt motionären, skapa en lugn och frodig oas för de boende. Vinterträdgården skulle också innebära en vacker belysning för parkutrymmet under de mörka årstiderna.

Motionären föreslår vidare att en del av det underjordiska garage som planeras under parken inom kvarteret Brovakten istället placeras under Essingeleden. Detta skulle enligt motionären bli mer ekonomiskt fördelaktigt för byggherren och ge möjligheter att plantera höga träd på platsen. Motionären föreslår att staden och byggherren, Wallenstam AB, samarbetar för att uppföra en vinterträdgård och har därför också sänt förslaget till byggherren.

Beredning

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stads Parkerings AB.

Stadsledningskontoret bedömer, i likhet med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, att det inte är lämpligt att anlägga en vinterträdgård i en park där människor inte ska vistas stadigvarande. Vidare bedömer stadsledningskontoret att garagets placering under Essingeleden har prövats tidigare i detaljplaneprocessen.

Stadsbyggnadsnämnden uppger att detaljplanen för Brovakten inte medger byggrätt för vinterträdgård/växthus samt att nämnden bedömer det som osannolikt att en planändring skulle vara möjlig då både Vägverket och Länsstyrelsen med största sannolikhet kommer att motsätta sig idén.

Trafik- och renhållningsnämnden ställer sig endast bakom en vinterträdgård i kvarteret Brovakten om en extern finansiär står för uppförande, drift och skötsel av anläggningen. Parkeringsgaragets placering har ingen avgörande betydelse för en eventuell vinterträdgård. Förslaget garage kommer att ligga osynligt under parken och endast ett trapphus för utrymning mot Franzéngatan kommer att skvallra om dess existens. En vinterträdgård skulle kunna placeras på garaget utan problem.

Exploateringsnämnden har svarat med ett kontorsyttrande. Att anlägga en vinterträdgård i denna park, där människor inte stadigvarande ska vistas på grund av det riskfyllda läget invid Essingeleden är enligt exploateringskontorets bedömning inte lämpligt. Kontoret ser dock inga hinder att prova idén om en vinterträdgård i en annan del av staden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd meddelar att en park som anläggs under och invid Essingeleden, mellan de båda fastigheterna i kv. Brovakten, inte får särskilt goda kvaliteter från rekreationssynpunkt. Det är möjligt att en vinterträdgård, utformad på rätt sätt, kan förbättra situationen. Nämnden vill understryka att det saknas erfarenheter av den föreslagna lösningen. Det är lätt att se problem ur driftsynpunkt och risker för förstörelse. Nämnden vill dock inte

helt avvisa idén. Om den ska förverkligas måste investeringen liksom framtida drift och underhåll finansieras utanför den ordinarie ram som stadsdelsnämnden har för parkdrift och parkinvesteringar.

Stockholms Stads Parkerings AB meddelar att bolaget med utgångspunkt från sitt verksamhetsansvar inte har något att erinra mot förslaget under förutsättning att antalet parkeringsplatser inte minskar i det planerade garaget för boende.

Mina synpunkter

Parkerna spelar en viktig roll i Stockholm. I och med utbyggnaden av stadsdelen Lindhagen läks ett sår i stadsväven. En miljö präglad av industri och parkeringsplatser ersätts med en kvartersstad av klassiskt snitt. Precis som motiönären framhåller har Kungsholmen idag ett sammanhängande stråk av parker. Parkerna är också en bärande del i Lindhagen. Den stora slottsparken och den nya strandpromenaden gör att stadsdelen kommer att vara präglad av grönska och närheten till Ulvsundasjön. En parkanläggning planeras också under Essingeleden, men då denna park är utformad så att människor inte ska vistas där stadigvarande är en vinterträdgård olämplig. Vägverket och Länsstyrelsen har i samband med utarbetandet av områdets nyligen framtagna detaljplan påpekat att riksintresset Essingeledens framtida funktion inte får äventyras. Det riskfyllda läget invid leden tillsammans med de funktionella krav som Vägverket ställer gör att det inte är lämpligt med en vinterträdgård på platsen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2009:11) om Vinterträdgård vid kvarteret Brovakten

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Bifalla motionen
2. Anföra följande

Parken mellan huskropparna i projektet Brovakten kommer att utgöra en viktig förbindelse mellan Strindbergsgatan/Franzéngatan och Hornsbergs strand. Tyvärr kommer parken vara ogästvänlig på grund av buller och avgaser. Parken ska till och med medvetet utformas så att människor inte ska stanna, utan endast passera igenom parken.

Eftersom parkmark inom kort kommer att vara en bristvara i denna tätbebyggda stadsdel, menar vi att en vinterträdgård med möjlighet för rekreation för boende, skulle vara ett trevligt inslag. En spännande utformad vinterträdgård under Essingeleden skulle kunna bli en riktig attraktion och ett lyft för hela stadsdelen. Vi är glada att Trafik- och renhållningsnämnden ser positivt på idén.

Att detaljplanen i det aktuella området har vunnit laga kraft behöver inte hindra en vinterträdgård. Detta kan regleras i bygglovsskedet. Mindre förändringar genomförs dessutom ofta i samband med genomförandet av planer. Byggherren har vid kontakt varit försiktigt positiv, men hänvisar till staden som markägare.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2009:11) av Cecilia Obermüller (mp) om Vinterträdgård vid kvarteret Brovakten anses besvarad med hänvisning till vad föredragande borgarråd anfört i utlåtandet.

Stockholm den 23 september 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Kristina Alvendal

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Roger Mogert och Teres Lindberg* (alla s) och *Emilia Hagberg* (mp) med hänvisning till reservationen av (s) och (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en motion (2009:11) föreslår Cecilia Obermüller (mp) att staden ska utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård i parkområdet mellan höghusen i kvarteret Brovakten.

BEREDNING

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stads Parkerings AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 maj 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendet

I en motion föreslår Cecilia Obermüller (mp) att staden ska utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård i parkområdet mellan höghusen i kvarteret Brovakten.

Motionären menar att en vinterträdgård skulle tillföra kvaliteter till projektet då den park som planeras idag kommer att vara belägen delvis under Essingeleden och utformas på sådant sätt att den fungerar mer som en passage än som vistelseplats.

Motionären menar att Kungsholmen idag har ett sammanhängande stråk av parker som staden bör bygga vidare på för att skapa goda livsmiljöer för dem som kommer att bo och leva inom området. En vinterträdgård skulle, enligt motionären, skapa en lugn och frodig oas för de boende. Vinterträdgården skulle också innebära en vacker belysning för parkutrymmet under de mörka årstiderna.

Motionären föreslår vidare att en del av det underjordiska garage som planeras under parken inom kvarteret Brovakten istället placeras under Essingeleden. Detta skulle enligt motionären bli mer ekonomiskt fördelaktigt för byggherren och ge möjligheter att plantera höga träd på platsen. Motionären föreslår att staden och byggherren, Wallenstam AB, samarbetar för att uppföra en vinterträdgård och har därför också sänt förslaget till byggherren.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets förnyelseavdelning.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret, konstaterar i likhet med motionären, att förslaget om vinterträdgård kräver en detaljplaneändring då den detaljplan som vunnit laga kraft inte

medger byggrätt för vinterträdgård/växthus. Då Vägverket och Länsstyrelsen i remiss-svar under detaljplaneskedet framfört att Essingeleden är utpekad som riksintresse och att framtida funktion inte får äventyras bedömer stadsledningskontoret, i likhet med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden, att en sådan ändring kommer att vara svår att genomföra. Dessutom är Essingeleden, enligt Vägverket, primär transportled för farligt gods och eventuella incidenter kan få allvarliga konsekvenser. Stadsledningskontoret konstaterar vidare att Vägverket i utställningsförslaget yttrade sig kritiskt till förslaget om att placera det underjordiska garaget under Essingeleden med hänvisning till risken för skada på leden under bygg- och förvaltningsskedet. För att skapa ett fritt utrymme mellan Essingeleden och garaget revideras detaljplanen. Vägverket har vidare poängterat vikten av att ytor under och invid Essingeleden måste vara framkomliga för att möjliggöra inspektion samt drift- och underhållsåtgärder.

Stadsledningskontoret bedömer, i likhet med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, att det inte är lämpligt att anlägga en vinterträdgård i en park där människor inte ska vistas stadigvarande. Vidare bedömer stadsledningskontoret att garagets placering under Essingeleden har prövats tidigare i detaljplaneprocessen.

Stadsledningskontoret föreslår att motion 2009:11 ”Vinterträdgård vid kvarteret Brovakten” av Cecilia Obermüller (mp) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 maj 2009 att som svar på remissen överlämna kontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 maj 2009 som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Teres Lindberg (s), Arhe Hamednaca (s), Gunni Ekdahl (s), Hasan Dölek (s) och Cecilia Obermüller (mp), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 maj 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Cecilia Obermüller (MP) vill i sin motion att staden tillsammans med Wallenstam ska utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård/växthus i parkområdet mellan höghusen i kvarteret Brovakten samt även pröva om det är möjligt att flytta parkeringen till ett läge under Essingeleden.

Stadsbyggnadskontoret konstaterar att den nyligen laga kraft vunna detaljplanen för Brovakten inte medger någon byggrätt för vinterträdgård/växthus. För att genomfö-

ra detta krävs en ändring av detaljplanen. Kontoret bedömer det som osannolikt att en sådan planändring skulle vara möjlig då både Vägverket och Länsstyrelsen med största sannolikhet kommer att motsätta sig idén. Detsamma gäller för ett tidsbegränsat bygglov.

Det riskfyllda läget invid Essingeleden tillsammans med de funktionella krav som Vägverket ställer gör att stadsbyggnadskontoret anser att det inte är lämpligt att anlägga en vinterträdgård/växthus på platsen. Att placera garaget i ett läge under Essingeleden har prövats i detaljplaneprocessen och har där funnits komma i konflikt med Essingeleden. Stadsbyggnadskontoret anser därmed att frågan redan är prövad.

Utlåtande

Ärendet

Cecilia Obermüller (MP) vill att staden ska utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård/växthus mellan höghusen i kvarteret Brovakten samt pröva om parkeringen kan flyttas till ett läge under Essingeleden. Man framhåller att en vinterträdgård skulle kunna bli en riktig attraktion och ett lyft för stadsdelen samt kunna försköna hela platsen även vintertid.

Ärendets beredning

Motionen har remitterats till Stadsbyggnadsnämnden för yttrande senast den 1 juni 2009. Inom staden har ärendet även remitterats till Kungsholmens stadsdelsnämnd, trafiknämnden, exploateringsnämnden, stadsledningskontoret, Stockholm Stadshus AB samt Stockholm parkering.

Stadsbyggnadskontorets synpunkter

Stadsbyggnadskontoret har fått rubricerat ärende på remiss.

Den nyligen laga kraft vunna detaljplanen för Brovakten medger ingen bygg rätt för vinterträdgård/växthus. För att genomföra detta krävs en ändring av detaljplanen. Kontoret bedömer det som osannolikt att en sådan planändring skulle vara möjlig då både Vägverket och Länsstyrelsen med största sannolikhet kommer att motsätta sig idén.

Detsamma gäller för ett tidsbegränsat bygglov, som i vissa fall kan vara en möjlig väg för liknande förslag.

Vägverket och Länsstyrelsen har i remissvar under planarbetet framfört att Essingeleden är av riksintresse för kommunikationsanläggningar och att dess framtid funktion inte får äventyras. Vidare har Vägverket framfört att Essingeleden är primär transport led för farligt gods. De risker som är förknippade med detta är framför allt nedfallande föremål, avåkning, explosion eller utsläpp av giftiga ämnen. På grund av riskerna har Länsstyrelsen framhållit att den planerade parken inte får uppmuntra till längre vistelse. Parken kommer därför utformas så att det blir vackert och lätt att passera men den kommer inte att förses med sittbänkar, lekplatser eller liknande.

I det förslag till detaljplan som ställdes ut våren 2008 låg det underjordiska garage delvis under Essingeleden. Vägverket var starkt kritiska till läget för garaget och befara-
rade skada eller risk för skada på Essingeleden under både bygg- och förvaltningske-

det. Efter utställningsskedet har därför detaljplanen reviderats och garaget har förskjutits från Essingeleden för att skapa ett fritt utrymme mellan leden och garaget. Vägverket har också framfört att ytor under och invid Essingeleden måste vara tillgängliga och framkomliga så att bron och dess konstruktioner är inspektionsbara och drift- och underhållsåtgärder måste kunna vidtas.

Det riskfyllda läget invid Essingeleden tillsammans med de funktionella krav som Vägverket ställer gör att stadsbyggnadskontoret anser att det inte är lämpligt att anlägga en vinterträdgård/växthus på platsen. Att placera garaget i ett läge under Essingeleden har prövats i detaljplaneprocessen och har där funnits komma i konflikt med Essingeleden. Stadsbyggnadskontoret anser därmed att frågan redan är prövad.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 juni 2009 att som svar på remissen överlämna och återropa kontorets utlåtande som svar på remissen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 maj 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Cecilia Obermüller (mp) har i en motion hemställt att staden i samarbete med Wallenstam AB skall utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård i parkområdet mellan höghusen i kvarteret Brovakten.

En vinterträdgård skulle kunna bli ett trevligt tillskott i parken mellan byggnaderna. Att uppföra en byggnad som inrymmer en vinterträdgård innebär mycket stora initiala kostnader. En vinterträdgård skulle dessutom kräva avsevärt mer skötsel än stadens övriga parkanläggningar. Trafikkontoret stödjer förslaget om en vinterträdgård i parken om intresse finns från hyresvärden att bekosta uppförandet samt åta sig den årliga driften och skötseln av vinterträdgården. Vinterträdgården skall utformas så att den inte upplevs privat. Den skall hållas tillgänglig för allmänheten.

Bakgrund

Cecilia Obermüller (mp) har i en motion hemställt att staden i samarbete med Wallenstam AB skall utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård i parkområdet mellan höghusen i kvarteret Brovakten.

Vidare önskas en studie av om det går att flytta planerat parkeringsgarage till ett nytt läge direkt under Essingeleden för att underlätta projektet med en vinterträdgård.

Trafikkontorets synpunkter

Parken mellan huskropparna i kvarteret Brovakten kommer, som Cecilia Obermüller mycket riktigt påpekat, att vara påverkad av buller och avgaser från Essingeleden. För att inte uppmuntra till att man stannar en längre stund i denna miljö har parken gestaltats utan sittplatser och lekplatser. Dock har parken en viktig uppgift som visuell

och funktionell förbindelse mellan Strandbergs-gatan/Franzégatan och Hornsbergs Strand.

För promenader och vistelse i mer ostörda miljöer finns andra parker varav Hornsbergs Strandpark ligger i direkt anslutning. Denna park kommer att byggas klar innan kvarteret Brovakten hunnit färdigställas och kommer även att förbinda platsen med den något större stadsdelsparken, Kristinebergs Strandpark. Dessutom finns Nelly Sachs park ett drygt kvarter bort.

Att i den bullerstörda parken under Essingeleden skapa en ostörd plats för vila och lek är en trevlig idé. En vinterträdgård skulle mycket väl kunna inrymma dessa funktioner och bli ett välkommet komplement till övriga parker.

I jämförelse med mer normal parkmark är dock anläggnings- och driftskostnaderna mycket stora för en anläggning som denna. Det allmänheten vinner i form av en mer ostörd parkmiljö står inte i proportion till vad detta skulle kosta.

Trafikkontoret ställer sig endast bakom en vinterträdgård i kvarteret Brovakten om en extern finansör står för uppförande, drift och skötsel av anläggningen.

Det är viktigt att i eventuellt upplåtelseavtal säkra att vinterträdgården hålls tillgänglig för allmänheten och inte byggs eller används så att den upplevs som privat.

Vidare måste en vinterträdgård underordna sig den föreslagna gestaltningen av parken. Ett större konstverk är planerat under Essingeleden. Det är även stora nivåskillnader mellan Franzégatan norr om parkmarken och Hornsbergs Strand i söder. För att tillskapa ett tillgänglighetsanpassat promenadstråk mellan den övre och nedre nivån krävs att parkvägen görs så lång som möjligt. Parkvägen kommer därför att "slingra" sig upp genom parken. En lika god tillgänglighetsanpassning nås inte på t.ex. Nordenflychtsvägen.

Vinterträdgårdens placering får inte heller hindra framtida underhåll av Essingele-

den från marken under bron.

Parkeringsgarage – alternativ placering

Parkeringsgaraget placering har ingen avgörande betydelse för en eventuell vinterträdgård. Föreslaget garage kommer att ligga osynligt under parken och endast ett trapphus för utrymning mot Franzéngatan kommer att skvallra om dess existens. En vinterträdgård skulle kunna placeras på garaget utan problem.

En ny placering av parkeringsgaraget under Essingeleden skulle medföra in- och utfarter till garaget i parkmiljön. Entréerna till garaget har i liggande detaljplanen lösts på ett bra sätt inom hyresfastigheten. Garaget ligger dessutom i nära anslutning till hyresfastigheten vilket underlättar för användarna.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och Renhållningsnämnden överlämnar och återoppar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Slut

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets kontorsyttrande daterat den 16 april 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Motion (2009:11) om vinterträdgård vid kvarteret Brovakten

Dnr 311-000688/2009

Exploateringskontoret har fått rubricerade ärende på remiss. Kontoret vill framföra följande synpunkter.

Den nyligen laga kraft vunna detaljplanen för Brovakten medger ingen byggrätt för växthus. En vinterträdgård är därför inte möjlig att genomföra utan att detaljplanen ändras.

Att få till stånd en sådan ändring av detaljplanen kommer vara svårt då Vägverket och Länsstyrelsen med största sannolikhet kommer att motsätta sig idén.

Vägverket och Länsstyrelsen har i remissvar under detaljplaneskedet framfört att Essingeleden är utpekad som riksintresse för kommunikationsanläggningar. Essingeledens framtida funktion får inte äventyras. Vidare har Vägverket framfört att Essingeleden är primär transportled för farligt gods. Närmast leden kan nedfallande föremål, avåkning, explosion eller utsläpp få allvarliga konsekvenser. Länsstyrelsen har framhållit att den planerade parken inte får uppmuntra till längre vistelse.

I det förslag till detaljplan som ställdes ut under våren 2008 redovisades att det underjordiska garaget delvis skulle förläggas under Essingeleden. Vägverket yttrade sig mycket kritiskt till läget för garaget och befarade skada eller risk för skada på Essingeleden under både bygg- och förvaltningsskedet av garaget.

Efter utställningen har därför detaljplanen arbetats om och garaget har förskjutits från Essingeleden för att skapa ett fritt utrymme mellan leden och garaget. Vidare har förändringar vidtagits i projekteringen för den planerade parken. Vägverket har framfört att ytor under och invid Essingeleden måste vara tillgängliga och framkomliga. Trafikkontorets driftansvariga delar den uppfattningen. Området under en bro bör betraktas som trafikområde, där bibehållande av konstruktionen är det väsentliga. Bron och dess konstruktioner måste vara inspektionsbara och drift- och underhållsåtgärder måste kunna vidtas.

Vägverket har till följd av detta ställt krav på området under leden och ytorna tio meter utanför. Det innebär att exploateringskontoret i sin kommande projektering av parken kommer att vidta följande åtgärder:

Inom det angivna området kommer inga träd planteras. Gångvägar dimensioneras för driftfordon och två uppställningsplatser för driftfordon anläggs under bron. Eventuella fasta anläggningar placeras utanför det angivna området. Inga anordningar, belysning och dylikt, fästs i bron eller bropelarna. Runt bropelarna ska det vara ett två meter fritt utrymme.

Parken i övrigt kommer att utformas som en facettmönstrad terrasspark, med olika fält av grus och vegetation, buskar och träd, som flätas samman till en helhet. Det kommer att planteras ett flertal träd, även ovan det underjordiska garaget. Parken blir vacker att se på, men dess främsta uppgift kommer vara att fungera som ett förbindelsestråk mellan Franzégatan och den strandpark som anläggs längs med Hornsbergsstrand.

Att anlägga en vinterträdgård i denna park, där människor inte stadigvarande ska vistas på grund av det riskfyllda läget invid Essingeleden är enligt Exploateringskontorets bedömning inte lämpligt. Kontoret ser dock inga hinder att prova idén om en vinterträdgård i en annan del av staden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 maj 2009 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Cecilia Obermüller (MP) yrkar i en motion att kommunfullmäktige beslutar om en ändrad inriktning för parkmiljön i stråket vid Essingeleden. Ett värde föreslås skapas genom att anlägga en vinterträdgård vid kvarteret Brovakten.

Förvaltningen har inga invändningar mot uppförande av en vinterträdgård under förutsättning att drift och underhåll löses i särskild ordning och finansieras utanför

nämndens ordinarie budget för drift och underhåll av parkmark.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande senast den 29 april 2009 över en motion från Cecilia Obermüller (MP) om vinterträdgård vid kvarteret Brovakten. Hon yrkar i sin motion att kommunfullmäktige beslutar om anläggandet av en vinterträdgård vid kvarteret Brovakten. Syftet med vinterträdgården är att skapa mervärden vid parkstråket vid Essingeleden vilket kan vara till gagn för parkens brukare.

Ärendet

Cecilia Obermüller yrkar i sin motion att kommunfullmäktige beslutar om en ändrad inriktning för parkmiljön i stråket vid Essingeleden. Förslaget har ursprungligen väckts av Skönhetsrådet. Avsikten är att skapa värden som ger de närboende och parkstråkets brukare anledning att stanna i parken framför dagens förslag där stråkets syfte är att fungera som passage. Ett värde föreslås skapas genom att anlägga en vinterträdgård vid kvarteret Brovakten.

Motiveringen är att ”parkutrymmena kommer att vara en bristvara i denna tätbebyggda stadsdel” och att många bostadsgårdar riskerar att bli ”tämmligen mörka och erbjuder inte mycket möjlighet till rekreation för de boende”. ”En vinterträdgård/ett växthus skulle skapa en lugn frodig oas för de boende. Helst bör givetvis även allmänheten ges tillträde till vinterträdgården, åtminstone under dagtid”. Hon menar vidare att en vinterträdgård skulle bidra med en vacker belysning av parkutrymmet under Essingeledens bro och på så vis vara förskönande för platsen och ”till stor glädje för de nya hyresgästerna”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Parkmiljögruppen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den park som anläggs under och invid Essingeleden, mellan de båda fastigheterna i kv. Brovakten, får inte särskild goda kvaliteter från rekreationssynpunkt. Det är möjligt att en vinterträdgård, utformad på rätt sätt, kan förbättra situationen. Förvaltningen vill understryka att det saknas erfarenheter av den föreslagna lösningen. Det är lätt att se problem ur driftsynpunkt och risker för förstörelse. Förvaltningen vill dock inte helt avvisa idén. Om den ska förverkligas måste investeringen liksom framtida drift och underhåll finansieras utanför den ordinarie ram som stadsdelsnämnden har för parkdrift och parkinvesteringar

Stockholms Stads Parkerings AB

Stockholms Stads Parkerings AB:s yttrande daterat den 27 april 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Parkering har fått rubricerade motion på remiss och vill som svar meddela att bolaget med utgångspunkt från sitt verksamhetsansvar inte har något att erinra mot förslaget under förutsättning att antalet parkeringsplatser inte minskar i det planerade garaget för boende.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Teres Lindberg (s), Arhe Hamednaca (s), Gunni Ekdahl (s), Hasan Dölek (s) och Cecilia Obermüller (mp) mot beslutet med hänvisning till Lindbergs m.fl. förslag till beslut enligt följande

Bakgrund:

Parken mellan huskropparna i projektet Brovakten, en park som delvis kommer att vara belägen under Essingeleden är ogästvänlig på grund av buller och avgassituationen. Parken ska delvis även underbyggas med garage och nuvarande uppvuxna träd fällt. Denna park ska medvetet utformas på ett sätt som gör att människor inte ska vistas i den utan snarare bara passera igenom den. Inga parkbänkar eller lekplatser anläggs. Parkutrymmen kommer generellt vara en bristvara i denna tätbebyggda stadsdel. Många gårdar blir därutöver tämligen mörka och erbjuder inte mycket möjlighet till rekreation för de boende. Med en vinterträdgård under leden skulle en lugn frodig oas för de boende kunna skapas. Helst borde givetvis även allmänheten ges tillträde till vinterträdgården, åtminstone under dagtid. Vinterträdgården skulle kunna innebära en vacker belysning av parkutrymmet under bron under de mörka årstiderna och skulle på ett fantastiskt sätt kunna försköna hela platsen. Det skulle nu kunna bli möjligt att faktiskt vistas i grönska, i närområdet. En spännande utformad vinterträdgård under Essingeleden skulle kunna bli en riktig attraktion och ett lyft för hela stadsdelen.

Nämnden uppskattar den skyndsamma beredningen av motionen.

Nämnden är medveten om att detaljplanen vunnit laga kraft. Ett mindre tillägg i form av en vinterträdgård är dock något som kan regleras i bygglovsskedet. Mindre förändringar genomförs dessutom ofta i samband med genomförandet av planer.

Byggherren har vid kontakt varit försiktigt positiv, men hänvisar till staden som markägare.

Nämnden finner stadsbyggnadskontorets svar onödigt negativt. Det är sant att Vägverket månar om bropelarna, men detta behöver icke vara ett problem vid anläggandet av en vinterträdgård.

Ytan under Essingeleden är stor och vid en placering av vinterträdgård under själva leden behöver inte riskfrågan heller bli ett problem. Länsstyrelsen har vid muntlig förfrågan inte ställt sig avvisande.

Med tanke på att stadsbyggnadskontoret planerar permanenta bostäder i princip under och i mycket nära anslutning till samma Essingeled, (ex Bryggvägen, Aspud-den) och liknande leder, är det förvånande att man inte kan tänka sig att planera för en sådan uppenbar förbättring av en ogästvänlig yta. Detta också i ett nytt spektakulärt område som ska bli något extra i stadens framtoning. Genom att bifalla motionen och

utreda förutsättningarna för en vinterträdgård skulle staden visa att man månar om en vacker utformning, de boendes bästa och trygghet i även detta projekt.

Därför bör nämnden besluta om att:

- Staden bör i samarbete med Wallenstam AB utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård i parkområdet mellan höghusen.
- Det bör även prövas om parkeringen kan flyttas till ett läge under Es-singeleden för att underlätta för projektet med vinterträdgård.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2009:11

2009:11

Motion av Cecilia Obermüller (mp) om vinterträdgård vid kvarteret Brovakten

Dnr 311-688/2009

Inom Lindhagensområdet växer nu en ny del av Stockholm upp. Det blir en tät stadsdel med många tusen nya bostäder. Ett av de mer komplicerade, men samtidigt även spännande projekten är det som kallas Brovakten, med 270 lägenheter. Wallenstam AB kommer att bygga två höga hus som inramar Essingeledens infart i Stockholm.

Exploateringstalet är högt satt för hela området. Parken mellan huskropparna, en park som delvis kommer att vara belägen under Essingeleden är ogästvänlig på grund av buller och avgassituationen. Parken ska delvis även underbyggas med garage och nuvarande uppvuxna träd fälls. Denna park ska också medvetet utformas på ett sätt som gör att människor inte ska vistas i den utan snarare bara passera igenom den. Inga parkbänkar eller lekplatser anläggs.

Det här känns inte tillfredställande. Parkutrymmena kommer vara en bristvara i denna tätbebyggda stadsdel, också med tanke på att iordningsställandet av Kristinebergs strandpark drar ut på tiden. Många gårdar blir därutöver tämligen mörka och erbjuder inte mycket möjlighet till rekreation för de boende.

Kungsholmen har haft ett fantastiskt nätverk med sammanhängande stråk av parker, skapade genom Lindhagens, Glemmes och Bloms försorg: Detta bör staden bygga vidare på och utveckla, för att skapa en god livsmiljö för de många människor som kommer att leva här.

Under remissrundan inkom många synpunkter. Ett av svaren innehöll en som miljöpartiet finner mycket god idé. Det var Skönhetsrådet som föreslog att en vinterträdgård kan anläggas i parken. En vinterträdgård/ett växthus skulle skapa en lugn frodig oas för de boende. Helst bör givetvis även allmänheten ges tillträde till vinterträdgården, åtminstone under dagtid.

Vinterträdgården skulle kunna innebära en vacker belysning av parkutrymmet under bron under de mörka årstiderna och skulle på ett fantastiskt sätt kunna försköna hela platsen. Det skulle nu kunna bli möjligt att faktiskt vistas i grönska, i närområdet. En vinterträdgård skulle kunna vara till stor glädje för de nya hyresgästerna. Många av de boende skulle säkerligen uppskatta en vinterträdgård och även kunna tänka sig att engagera sig i skötsel av denna.

Det finns redan ett gott exempel i Malmö, där ett växthus har uppförts på en vindpinad plats vid ett äldreboende. Det har rönt stor uppskattning och även uppmärksamhet (arkitekt Monika Gora).

En spännande utformad vinterträdgård under Essingeleden skulle kunna bli en riktig attraktion och ett lyft för hela stadsdelen.

Parkmarken ägs av staden. Tanken är att staden och Wallenstam AB i samarbete kan uppföra denna vinterträdgård. Ett brev med samma förslag har sänts till byggherren.

Hur stor vinterträdgården kan tänkas bli och hur den kan utformas får Byggherren och Stockholms stad konferera om.

Om del av del av det underjordiska garaget kunde placeras under Essingeleden, som ett parkeringsgarage kanske det hela också kan bli ekonomiskt rimligt för byggherrens räkning. (En annan fördel är att fler högväxande träd kan sparas eller planteras på denna del av parkytan om den inte underbyggs med garage).

Miljöpartiet är medvetet om att detaljplanen antogs av kommunfullmäktige den 9 mars, men samtidigt vet vi att projekt kan förändras under bygglovsskedet.

1. Staden bör i samarbete med Wallenstam AB utreda möjligheten att uppföra en vinterträdgård i parkområdet mellan höghusen.
2. Det bör även prövas om parkeringen kan flyttas till ett läge under Essingeleden för att underlätta för projektet med vinterträdgård.

Det vore förnämligt med en skyndsam beredning av motionen.

Stockholm den 25 mars 2009

Cecilia Obermüller